

FLOR DE CARD

SANT LLORENÇ DES CARDASSAR

BOLLETÍ-REVISTA DEL CENTRE CULTURAL CARD * MAIG DE 1984 * Nº 93

Ponç Gelabert "PONCET"

Andreu Fuster "PAVET"

Antonina Riera "BUSCA"

Quasi sempre és difícil resumir en un foli la conversa d'una vetlada entre un grup de persones. Les paraules textuais, les matisacions, les expressions, els silencis... tot allò que en definitiva constitueix la comunicació és difícilment reflexable. Per això els editorials, bàsicament, hauran d'esser fidels a les idees i a l'esperit d'aquest grup anomenat Consell de Redacció. I les idees i l'esperit de la darrera vetlada foren aquests:

El Sr. Vaquer, el cap d'AP a la vila, el qui exercí i ocupà la darrera batlia de la Dictadura, demostrà una carència total i absoluta d'ètica, sinó personal, almanco política, ja que va aprofitar la palestra que li brindà Flor de Card a la darrera Taula Rodona, per ocupar part d'un preciós temps de què disposava per fer públiques les seves realitzacions polítiques, en expressar personalíssimes i tendencioses opinions sobre aspectes de la publicació organitzadora de l'acte.

Obviament no intentarem rebatre les opinions del Sr. Vaquer, car després de tretze anys hom se n'adona de que estam en les mateixes, tal com en aquelles velles "Junes de Coordinació" entre un batle que se sentia el paper i una colla de gent jove que gosava discrepar, en uns temps sortosament superats. Avui aquest Sr. encara només entén de Flor de Card allò que desitja i li convé entendre, amb la seva personal mesura, ben distant, per cert, de tot el que s'assembla a l'objectivitat.

Si sòlament ens fixàssim en les seves opinions i no en d'altres -o en l'augment constant del nombre de subscriptors, per exemple-, hi hauria motiu per perdre tota esperança de comunicació, en el sentit de que Flor de Card ha estat i és incapaç de comunicar-se...; però probablement el que passa és que determinada, escollida i migrada gent és incapaç d'entendre -i molt manco acceptar- opinions discordants amb una pròpia suposada ideologia.

Tot això no lleva que Flor de Card, dolorosament, hagi d'acceptar un retret: a vegades sols mostra mitges veritats (evidentment, la part de la veritat que coneix). Ara bé, permeteu que aquest retret

adopti la qualitat del "boomerang": ¿Quan és que els "fabricants" de notícies d'interès general han ofert comunicacions a la premsa per tal que la comunitat coneixi "tota" la veritat? Aspecte que, d'altra banda, ocorre a la majoria de les viles amb premsa local.

Obviament la dedicació política és bella, però també té els seus riscos, que s'han d'acceptar. Els polítics manegen els doblers i les decisions, però la comunitat té el dret -independentment d'una possible acceptació positiva o negativa- de conèixer la veritat dels raonaments que fonamenten aquestes decisions.

Comença a esser hora de que més d'un dels polítics es deixi de suposicions i es dediqui a llegir al manco en el diccionari la veu "democràcia".

Bé, deixem anar momentàniament aquesta qüestió per incidir, altra vegada i amb altres paraules, en el passat Editorial.

Massa vegades se'ns recorda que som un municipi turístic, que la nostra renda per cap és així d'alta, que si podem donar gràcies a tal o qual, que tot ens ve de Cal·la Millor, que... però les estadístiques i els mapes hidrogràfics i de sanejament, i la premsa diària, o els simples ulls! ens demostren que, molt a pesar d'algun polític llorençí, en el nostre nucli urbà, a Sant Llorenç, no hi ha aigües canalitzades, ni residència o centre per als vells, ni parcs infantils de cap mena, i un poliesportiu i una escola als quals cap dels pobles amb semblant pressupost tendria enveja; i d'aquí ve aquella afirmació -que pel compte que li té no agrada al Sr. Vaquer- de que en els darrers vint-i-cinc anys gairebé no s'havien fet realitzacions socials.

Afirmació que es reafirma i es manté mentre no se'ns demostrï la cosa contrària.

Recordam que el Consell de Redacció està integrat per les següents persones: Josep Cortès, Felip Forteza, Guillem Pont, Guillem Quina, Guillem Soler i Miquel Sureda, i que els Editorials es discuteixen i s'elaboren entre tots.

A Sant Llorenç des Cardassar, dimarts, 7 de maig de 1984, amb l'assistència del director Sr. Mayol s'inicia la junta ordinària de l'APA.

S'inicia la conversa sobre els problemes dels pàrvuls, que per manca d'aules han d'anar a l'Escola Nova: que si hi ha dies fora d'aigua, que és necessari podar la palmera, que si els aparells de jocs estan romputs i són perillosos i... sobretot que a l'aula hi entra altra gent que no sempre deixa les coses tal com les havia trobades, problema persistent que no se soluciona, malgrat les gestions amb el Sr. Rector... Total, que, com ja acordà el Consell de Direcció, es tracta de que l'Ajuntament gestioni el lloguer d'un altre local de cara al curs vinent.

Es considera que podria ésser idònia una aula de ca ses Monges, car en tenen de buides i hi ha els altres pàrvuls més joves. S'acordà gestionar particularment aquesta possibilitat, funció que s'adjudicà en Josep Cortès.

Després es parlà del nou edifici escolar. Una vegada assabentats -per comunicació informal- de la resposta del Ministeri en el sentit de que per aquest curs vinent no hi havia possibilitats de conseguir-lo, com tampoc es volia fer res en relació a la integració a l'escola de Sant Llorenç de les aules de Cala Millor, es plantejaren dues propostes: a) Insistir sobre l'adquisició d'un solar per part de l'Ajuntament; b) Deixar els polítics locals amb la seva responsabilitat i aclarir amb el Ministeri la situació actual de la possibilitat de construir varies aules en el mateix recinte. Sotmeses a votació guanyà la segona proposta per majoria.

El Director informà dels resultats del simulacre d'incendi. S'evacuà l'escola plenament i seguint les instruccions en 4 minuts i 10 segons. Sembla que per a casos extrems seria necessària una altra sortida, car totes les aules del tercer pis han de baixar per la mateixa i única escala. També ens parlà de les deficiències del timbre.

Vista la situació del nou edifici, no gaire esperançadora, i la inminència del curs vinent, s'aprovà per unanimitat enviar una instància de súplica a l'Ajuntament perquè consideràs, acordàs i resolgués sobre els següents punts abans d'iniciar el curs vinent:

a) Recolzar la petició del Consell de Direcció en relació a trobar un local més adequat per als pàrvuls.

b) La realització d'una urgent revisió de l'edifici escolar que inclogui:

* Repàs general a vidrieres procurant adoptar una solució definitiva.

* Enrajolament dels baixos de les aules, avui pintats i clapejats per mor de la humitat.

* Reconsideració de la proposta, ja discutida a plenari, d'instal·lació de calefacció central.

c) Si es fan les aules que assenyalà l'inspector, la possibilitat de comprar un solar adjacent a l'actual edifici, que resolgui els problemes del pati.

En contesta a una pregunta del secretari, el director assenyalà la nul·la probable incidència dels pares en la distribució de mestres als cursos. I que ell no s'imposaria al respecte, seguint el costum de l'escola.

N'Antònia Magraner, responsable tècnica del SMOE, informà de les gestions realitzades per tal de saber la subvenció atorgada pel Consistori a l'Escola, en concepte d'ajuda al viatge d'estudis.

I com a darrer punt es parlà de la possibilitat d'organitzar una diada d'atletisme, deixant-ho a la consideració de la comissió d'esports.

BEARN

LLIBRES I PAPERS

Silenci, 7 - MANACOR

Amb l'única absència de n'Ignasi Humbert -que no va comparèixer perquè, el mateix dia, un incendi li va destruir una part de la recepció de l'hotel que regenta- es va celebrar, el dia 10 de maig, una taula rodona amb els caps de llista que es presentaren a les eleccions municipals. A l'acte, que estava organitzat per Flor de Card, hi assistiren unes dues-centes cinquanta persones i va tenir lloc a la Rectoria. Vet-aquí un extracte del que allà es va dir:

JOSEP CORTÈS.- An aquesta taula rodona que farem avui no hi haurà un guió, com s'altra vegada, sinó que cada regidor farà una anàlisi de lo que, segons es seu punt de vista, hi ha hagut durant aquest any que hem passat d'ençà de ses eleccions, i un avanç d'es seus projectes de cara an es tres que vénen. En haver fet aquestes presentacions, es públic podrà fer ses preguntes que vulgui a qualsevol d'es regidors.

ANTONI SANSÓ.- En primer lloc vos voldria donar es bon vespre i agrair sa vostra presència, ja que som es primer que xerr. També m'agradaria donar ses gràcies a sa revista per haver organitzat aquesta taula rodona, perquè entenc que sa democràcia torna més forta quan hi ha un contacte entre es poble i es polítics.

Com sabeu, a sa campanya electoral vaig fer una única promesa: que cada tres mesos vos informaria de lo que hem fet. Crec que l'he complida.

Si feim un poc d'història d'aquest any veurem que s'Ajuntament no ha anat així com mos hagués agradat, en so sentit que ses comissions no han funcionat, s'ha intentat

anul·lar qualche regidor... i hem arribat a una situació crítica on lo que més compta són es rencors personals. Es poble mos va votar per solucionar es problemes, i d'aquesta manera, en lloc de solucionar-los, crec que en cream més.

En quant a ses iniciatives que hem tengut dins s'Ajuntament, tenc que dir que vaig proposar que se creàs un Servei d'Orientació Escolar, i se va aprovar; també vaig proposar que s'enviàs un escrit an es President de sa Comunitat Autònoma demanant que reconsideràs sa postura d'urbanitzar es Trenc, que també va passar (P'entura per equivocació d'es vot de segons quins polítics); vaig fer costat a una proposta del CDSPSOE per no deixar construir damunt ses platges d'es nostre terme; més tard, també juntament amb el CDS-PSOE, vaig presentar una proposta simbòlica per considerar es teme municipal zona desnuclearitzada; em vaig oposar a sa manera com s'havia duit s'assumpto de ses camades que s'havien d'asfaltar; ahir, en es ple, vaig votar que no a una proposta per sa construcció d'unes tuberies per sa depuradora de sa zona costera. I em va sebre greu, però no puc acceptar que diguin que a Cala Millor sobra merda i que deixin construir així com vulguin. Crec que hi falta una planificació urbanística, perquè així s'està fent un urbanisme salvatge, on hi ha moltes obres que no tenen permís. Degut a tot això, ahir vaig presentar sa renúncia a tots es meus càrrecs de s'Ajuntament, que no se'm va acceptar.

Davant tot això consider que es batle hauria de fer un replantejament profund dins s'Ajuntament, a veure si el faria funcionar

un poc millor.

I no diré res més, perquè consider que sou voltros es qui heu de fer ses preguntes i noltros les contestarem així com poguem.

MIQUEL VAQUER.- Bon vespre a tots. Igual que en Toni vos agraesc sa vostra presència, i també vull dir que estic content perquè aquest any s'ha democratitzat molt més es poble, com ho demostra que de cada vegada va més gent an es plens.

Estic d'acord amb en Toni que s'han d'evitar es rencors personals dins s'Ajuntament. Jo, per sa meva part, vaig demostrar en es ple d'ahir que me vaig fiar de sa paraula d'un altre, mentres que n'hi ha hagut que no s'han fiat ni d'un escrit. Per això dic que es meus rencors personals estan olvidats.

Referent a lo que hem fet fins ara, si llegim sa darrera revista Flor de Card, a s'Editorial diu que a Sant Llorenç no s'ha fet res social durant vint-i-cinc anys. Jo estic un poc en contra d'aquest Editorial, perquè crec que si ses coses se posen, s'han de posar totes. O sigui, si hi ha una cosa bona no s'ha d'escatimar, i si és dolenta també s'ha de posar. Es que escriu ses editorials va molt viu, perquè diu que no s'ha fet res i tots recordam Sant Llorenç de fa vint-i-cinc anys. No crec que hi hagues un cotxo i avui n'hi ha dos per casa. Si això no és social jo no sé què ho és. Referent a sa revista crec que té un gran èxit, com ho demostra tota sa gent que hi ha aquí. Jo li demanaria públicament que posàs ses veritats senceres, perquè, referent a un dinar an es president Cañellas, va dir que a s'Ajuntament de Sant Llorenç li costava vint-i-vuit mil pessetes. Jo estic d'acord, però se va deixar dins es tinter que degut an aquest dinar se va conseguir que se fes es passeig de la mar, valorat en més de cent milions de pessetes, i això no ho va posar.

Referent a lo que ha fet es nostro grupo, jo sempre he estat devora es batle. Em va destinar a Cala Millor i he fet tot lo que he pogut. O sigui, he luchat per sa depuradora, que, a partir d'ahir ja està aprovat que se comenci. També vaig dir abans de ses eleccions que si jo era es batle intentaria dur es màxim de dobbers per Sant Llorenç. Encara que no ho sigui estic demostrant i ho demostraré fins que pugui que es màxim de dobbers de sa Comunitat Autònoma seran per Sant Llorenç. Bon vespre.

BARTOMEU PONT.- Jo, abans de començar, voldria disculpar n'Ignasi, que no ha pogut venir perquè s'ha pegat foc sa recepció

de s'hotel. Com que ell tenia preparat lo que havia de dir en nom d'es grup CDS-PSOE amb fetxes i detalls, jo només diré que noltros hem procurat complir sempre amb sa nostra obligació. Hem assistit a tots es plenos, hem fet propostes conjuntes, i qualcuna amb el PSM, hem vigilat ets interessos de s'Ajuntament... S'altre dia, per exemple, en lo de ses tuberries de Sa Coma, noltros mos oposàrem a que se fés per contractació directa, i es resultat ha estat que es poble s'ha estoviat cinc milions i mig de pessetes. Sempre frenam i frenarem tots es gastos inútils que hi pugui haver, perquè consideram que no hem d'anar a donar un benefici an ets amics, sinó que hem d'adjudicar ses coses an es que les fa a un preu més raonable.

Seguirem fent aquesta labor i farem costat a qualsevol proposta que no perjudiqui an es poble.

I res més, que si a vegades hi ha qualche confusió sobre lo que passa dins s'Ajuntament, convendria que hi anàs més gent an es plenos, que si només s'escolten una part sempre pareix que té raó. Que no se pensin que si mos oposam a qualche cosa és per capritxo, que hem votat a favor de sa majoria de ses propostes. Precisament me'n record d'un ple que tenia 17 punts i se n'aprovaren 16 pe unanimitat. Ho feim així perquè creim que és sa política més bona p'es poble. Res més.

BARTOMEU BRUNET.- Lo primer de tot, bon vespre a tots i molt agraït per s'assistència. Me sap greu que n'Ignasi no hagi pogut esser aquí a compartir aquests moments amb tots voltros.

Per començar voldria dir que crec que noltros no som aquí per donar moltes explicacions sobre es Consistori, sinó més aviat perquè poguem expressar ses vostres inquietuds i mos poguem demanar per sa labor que hem fet dins s'Ajuntament. Indiscutiblement haurem fet coses ben fetes, mitjanes i mal fetes, dependeix d'es color d'es vidre amb què se miri, però jo no faré un resum de tot lo que hi ha hagut. En una cosa voldria insistir, com en Toni, i és que possiblement ses comissions no hagin funcionat així com toca. En es mateix temps voldria recordar que ell també forma part de ses comissions.

En quant a s'urbanisme, ¿és ver que és salvatge? Jo ho dubt. Ara bé, si efectivament s'urbanisme no funciona se li pot aplicar un poc més de mà de ferro que sa que se li ha aplicat fins ara. Lo que vull dir és que si no veim ses coses clares no donam sa llicència d'obres, cosa que pareix esser que temps en-

rere no s'havia aplicat. De cara a ses platges de Sa Coma, que en Toni ha dit que se va oposar, va ser una proposta d'urgència que va presentar s'oposició, i crec que varen estar molt encertats en so dir que no, fins un cert punt. En aquells moments jo no sabia que podia deixar s'assumpto damunt sa taula, i ara sé ben cert que ho podia fer. Ara bé, així i tot crec que va ser una postura encertada, perquè ses platges no són per construir-hi moles de ciment, sinó per pendre es sol i descansar.

De cara a ses aigües residuals de sa zona costera, d'ençà que hi som noltros s'hi ha fet feina. Vàrem comprar un solar, que pagaren ets urbanitzadors i ara començarem ses tuberies. S'ha retrassat un poc perquè avui ses coses no se poden fer "ordeno y mando", sinó que s'han de fer democràticament. En lo de ses pliques de sa tuberia tenc que reconèixer que he de donar sa raó an el Sr. Pont. I, ara que en parlam, en lo de s'oposició voldria dir que, no en sa seva totalitat, però estic content de tenir-la i de que mos faci obrir ets ulls. Aquests senyors tenien una experiència dins s'Ajuntament i mos han fet veure que noltros no sempre anàvem bé i que qualche vegada necessitam un toc de campana. També voldria fer referència an es grup d'AP, que m'ha ajudat an es màxim a dur sa carga de s'Ajuntament. Podríem xerrar d'escoles, d'asfalt -encara que sigui un tema un poc escabrós-, de sa zona costera... En lo de ses escoles hi hem estat molt

ANTONI SANSÓ: "ES QUI HA DE DICTAR SES NORMES DE S'AJUNTAMENT HA DE SER SA CORPORACIÓ, NO SA GENT DE CALA MILLOR".

estat molt damunt: s'han fet passes per comprar un solar per a un edifici nou, s'APA és partidària d'ampliar es recinte actual...; entre es SMOE i ses escoles de Sant Llorenç i Son Carrió s'han gastat, d'ençà que jo hi som, més de tres milions de pessetes, que és molt més que s'assignació que té damunt es pressupost, que no bastaria ni per sa dona de llimpiesa. Entre es poble, s'Ajuntament, es professors i s'APA hem procurat donar es màxim de servici an es 400 al.lots que van a escola.

Ara, si voleu fer preguntes, estam a sa vostra disposició. Moltes gràcies.

PÚBLIC.- Noltros som un grp de Cala Millor que voldríem demanar a veure què passa

amb aquesta petició que vàrem fer de posar sis municipals pagats p'es de Cala Millor.

MIQUEL VAQUER.- Crec que voltros heu rebut s'informe de tots es plens que s'han fet sobre es municipals. És un tema molt discutit i que té s'arrel en una firma que aquesta mà va posar. Tot va començar amb una petició de s'Associació Hotelera per posar 4 municipals a Cala Millor, però no deia sa xifra exacta que volien aportar. S'assumpto va quedar damunt sa taula esperant que sa co-

missió d'Hisenda fés un estudi i que es Secretari informàs de ses feines que toquen fer es municipals. També haviem de tenir una reunió amb sos hotelers per veure quina quantitat volien aportar.

Se va fer aquesta reunió an es Castell amb representants d'es 80% de ses places hoteleres, es batle i jo, i se va arribar a s'acord de que allà en feien falta molts, però, com que no hi havia representants d'es comerços, discoteques, bars i això, ho vàrem deixar damunt sa taula i quedàrem per l'endemà passat fer-ne una altra amb tota aquesta gent i es cabo.

Es batle no hi va poder venir i mos va delegar a jo i an es cabo per fer ses gestions que fossen. Després d'una hora de discutir, es cabo va arribar a sa conclusió de que, per cobrir ses 24 hores, en feien falta sis, i que costarien uns 2.980.000 ptes. Ets hotelers varen dir que si els posàvem ells se farien càrrec d'es total d'es gastos i que ho pagarien es primer mes de servici d'es municipals.

Per aquest assumpto s'han fet tres plens i encara està damunt sa taula. Esperem que un dia s'aprovi. Això és tot lo que ha passat.

PÚBLIC.- A noltros no mos interessan ses rencilles que puguin tenir vostès. Lo que volem és que Cala Millor tengui es municipals

que hagi de menester.

JOSEP CORTÈS.- Si volen que es regidors que s'oposaren donin sa seva versió...

PÚBLIC.- Sí.

ANTONI SANSÓ.- D'entrada vull dir que també em preocupa això de s'inseguretat ciutadana, però també me preocupa afegir d'un cop sis municipals a sa plantilla, i no han de dir que no mos costa una pesseta, perquè hem de xerrar clar: aquí no hi ha unes ordenances que obliguin a ningú a pagar i aquest paper no té força per res. I a més, es qui ha de dictar ses normes de s'Ajuntament ha d'esser sa Corporació, no sa gent de Cala Millor. Noltros estàvem disposats a posar-ne quatre i un cotxo, i mos varen contestar que o sis o res. I apart d'això, no sabem es resultat que donaran aquestes persones. Per altra banda tampoc no sabem quines coses podem fer fer an es municipals. Mos exposam molt a no aclarir res, perquè un municipal veurà una brega i voltarà, i això ho saben tots es d'es poble. I a més, vostès han presionat an es governador per posar més policies nacionals o guàrdies civils? I una altra cosa, jo he llegit s'informe d'es cabo del 83 i no diu que hi hagi inseguretat ciutadana o que s'hagin fet robos; què és, que no se denuncien o que no n'hi ha? I en lo que dius que noltros mos hem oposat, no és ver, perquè encara no s'ha fet cap votació damunt aquest tema, així com no hi ha cap instància presentada. Feis una petició formal i noltros vos contestarem.

MIQUEL VAQUER: "ES GOVERNADOR S'INHIBEIX DE TOT LO QUE SIGUI ORDE PÚBLIC".

PÚBLIC.- Però vostè ha dit que considera que si l'any passat passàrem amb 10, enguany podem passar amb 14.

ANTONI SANSÓ.- I ho mantenc. Lo que no crec de cap manera és que si vos diven ¿que en voleu quatre o cap? digueu que cap.

PÚBLIC.- Però això és dictadura!

ANTONI SANSÓ.- Idò això és lo que me varen fer a jo, i no ho acceptaré mai. Si sa Corporació considera que basten quatre, no sou voltros es qui heu de dir si n'hem de posar sis. A més, me mantenc en s'opinió de que convé més presionar es governador perquè posi policia nacional, com a s'Arenal.

MIQUEL VAQUER.- An es governador ja

I'han pressionat molt i s'inhibeix de tot lo que sigui orde públic.

BARTOMEU PONT.- Jo també voldria donar es meu parer damunt aquest tema, perquè pareix que volen fer veure que n'hi ha que són culpables i altres que no.

Dins s'expedient que varen presentar hi havia una petició d'en Pedro Servera demanent 4 municipals; sa comissió de Governació va fer un informe per estudiar sa possibilitat de posar 4 municipals; es batle va fer una moció on xerrava de 4 municipals; ses bases deien que eren per 4 municipals. N'Ignasi, a un ple, va demanar an es president de Governació i an es batle a veure si volien retirar s'informe i sa moció, i ses dues coses encara estan dins s'expedient. I mos volen exigir o sis o cap!

JOSEP CORTÈS.- Com que me pareix que ja hem parlat a voler d'aquest assumpto i hi ha altres temes a tractar, venguen més preguntes.

PÚBLIC.- Jo, fa més d'un any, vaig fer una petició an es batle de que es carrer de la Verge Trobada quedava a les fosques. ¿Com és que no s'hi ha posat remei?

BARTOMEU BRUNET.- Efectivament, me'n record que me vares dir que un dia havies deixat es cotxo davant ca-teva, que t'havien robat sa benzina i deies que era perquè no hi havia faroles. Damunt aquest assumpto te puc dir que he comanat an es municipal d'obres i an es president de sa comissió de Governació que, de les 12 an amunt, m'analitzin es punts foscs que hi ha en es poble i que em facin un informe. An es carrer d'es Pou, per ses processons, ja s'hi afegiren uns quants llums addicionals. Tot d'una que s'estudi estigui fet intentarem donar-li solució.

PÚBLIC.- ¿Quins projectes hi ha damunt sa tercera edat?

BARTOMEU BRUNET.- A sa campanya electoral jo vaig xerrar d'un estudi que havia fet sobre aquest tema. Per diversos motius es president de Cultura encara no l'ha pogut posar en marxa, però aiximateix te puc dir que an es jubilats els hem tengut unes petites atencions. A més, mos han oferit gratuïtament uns locals a dos o tres quilòmetres de Sant Llorenç per poder-los donar uns servicis, amb sa condició que ho hem d'haver posat en marxa aquests quatre anys. Hi ha previst fer excursions i altres alicients que els puguin interessar.

PÚBLIC.- Referent a Cala Millor noltros també voldríem que se posàs remei a dues coses: sa venda ambulant i aquests autocars que se'n duen es clients a comprar a altres llocs.

ANTONI SANSÓ.- Jo amb això estic completament d'acord.

MIQUEL VAQUER.- A tots aquests assumptos lo millor seria que els presentàssiu oficialment a s'Ajuntament.

PÚBLIC.- ¿Com està lo d'es bordillos que s'havien de fer a sa sortida d'es poble anant a Artà?

BARTOMEU BRUNET: "ESTIC CONTENT DE QUE S'OPOSICIÓ MOS FACI OBRIR ETS ULLS".

BARTOMEU BRUNET.- Avui he tengut uns contactes amb so vigilant de carreteres i m'ha dit que abans de dilluns hauran solucionat es problema que tenien. Se pensaven que s'aigo quedava embassada i que havien

de fer uns desaigos, però no hi queda. Per tant ja se podran fer es bordillos i ets empedrats.

PÚBLIC.- Jo voldria demanar a veure si, així com heu pensat a asfaltar unes camades determinades, ja no vos de recordau que mos prometéreu asfaltar sa nostra.

BARTOMEU PONT.- Lo primer que hem de dir és que no vàrem parlar d'asfaltar, sinó d'hormigonar, però jo, que vaig esser un d'es que ho prometeren, he de reconèixer que no hi havia pensat pus. De lo que dius que n'hem asfaltat d'altres, has de pensar que això són camades i lo teu és un camí particular.

PÚBLIC.- Ja que en Tomeu Pont ha dit que gràcies a s'oposició hem estoviat uns dobbers, a jo m'agradaria demanar ¿i d'escampar aquella grava un mes antes de ses eleccions, d'es desaigo d'es carrer Major i de sa reforma d'es camp de futbol, que se va subhastar o se va donar directe?

BARTOMEU PONT.- ¿I que hem vengut a parlar de lo que s'ha fet aquest any o de lo que se va fer fa vint anys?

PÚBLIC.- Però, ¿que ho vàreu subhastar o ho vàreu donar an es vostros companyers?

BARTOMEU PONT.- Si tu hi eres, ho deus sebre! I no has de dir "ho vàreu", sinó "ho vàrem". Fes-te sa pregunta a tu mateix.

PÚBLIC.- Tu que vares esser es qui proposares lo de sa presa, ¿com està s'assumpto aquest?

BARTOMEU PONT: "GRÀCIES A SA NOSTRA OPOSICIÓ ES POBLE S'HA ESTOVIAT CINC MILIONS I MIG DE PESSETES".

BARTOMEU PONT.- A sa Permanent d'avui s'ha acordat es pago de sa factura d'es projecte. Supòs que una vegada tret d'es col·legi se demanarà sa subvenció pertinent i se posarà en marxa.

PÚBLIC.- ¿I lo de ses Normes Subsidiàries?

BARTOMEU BRUNET.- Dimarts que ve s'arquitecte municipal ha de venir i se'n cuidarà d'enviar totes ses al·legacions per amunt. Llavors farem ses modificacions que facin falta, s'aprovaren i s'enviaran a sa Conselleria d'Ordenació d'es Territori. Sa nostra feina enguany quedarà llesta, lo demás ja no dependeix de s'Ajuntament.

PÚBLIC.- I si no hi ha al·legacions ¿s'apro-

varan talment com estaven a sa darrera exposició pública?

BARTOMEU BRUNET.- Jo no som es tècnic, però pareix esser que, si una vegada exposades no hi ha al·legacions, quedaran així com estaven.

PÚBLIC.- Ara que parlau de depuradores a Cala Millor, ¿quines perspectives hi ha de canalitzar ses aigos netes i brutes a Sant Llorenç?

MIQUEL VAQUER.- Per aquests quatre anys sa Comunitat Autònoma ha donat preferència a sa costa, no obstant, es President mos va dir que si posam es pressupost al dia i l'hi enviam, p'entura podrien subvencionar part de sa de Sant Llorenç. En aquests moments està així.

A més, jo hi voldria afegir una cosa, ara que tothom parla de milions. Ahir, ses arques municipals estaven així: a Sa Caixa, 6.293.740; a sa Banca March, 15.531.928; en es Crèdit Balear, 657.477; en es Banesto, 3.764.324; a sa Caixa Rural, 34.534 i en es Bilbao, 9.000.

JOSEP CORTÈS.- Hi ha més preguntes? Ho deixam anar?. Au idò, gràcies i bona nit.

I amb aquestes paraules va acabar la taula rodona, un acte on els regidors llorencins donaren compte al poble del que havien fet durant un any, un acte que, dissortadament, encara no es fa a molts indrets de l'illa i que denota el grau de maduresa a què han arribat els polítics llorencins. Que no sigui el darrer.

L'individu que es considera vell per aprendre coses noves, possiblement és perquè sempre ho ha estat.

En l'exasperació el nostre cap dóna voltes inútils, talment una roda que patina sobre una superfície llenegadissa, fins que la paciència restableix el moviment.

Cap construcció humana hagués arribat a fer-se si un home no hagués pensat que era necessària, si un altre no hagués cregut que era possible i si un tercer no hagués jutjat que era indispensable.

L'únic que manté actiu l'home és l'energia. ¿l què és l'energia sinó l'amor a la vida?

L'augment en sabiduria es pot mesurar amb exactitud per la disminució del mal geni.

L'admirable d'espaiar els fills amb alguns anys de diferència és que permet als pares aprendre dels errors que cometeren amb els fills majors..., la qual cosa els dóna oportunitat de cometre els errors diametralment oposats.

La frase "he de fer qualche cosa" resol sempre més problemes que "hi ha que fer qualche cosa".

Per averiguar si patim de paranoia, n'hi ha prou amb comprovar si som capaços de pensar en qualche cosa de la qual en som culpables.

Hem trobat aquestes sentències a un munt de papers antics de Flor de Card sense cap indici de qui podria esser-ne l'autor. Hi cap, també, la possibilitat de que sigui un recull de pensaments de diversa procedència. De tota manera hem cregut interessant publicar-los.

MES D'ABRIL

1.- Excursió organitzada pel Card Infantil, a Ses Pedreres de Campos i als cactus de Sa Vall.

4.- Durant la sessió plenària de l'Ajuntament, el rellotge va tocar les dotze de la nit i els assumptes que encara no s'havien discutit varen haver de quedar sobre la taula.

6.- Se celebrà una sessió extraordinària per tractar els assumptes que havien quedat pendents.

7.- Inauguració del Cafè de S'Hort, que regentaran Antoni Sansó i Tomàs Bauzà, a Cala Millor.

Defunció de Joana M. Mesquida i Caldentey, a Sant Llorenç, fadrina, 83 anys.

Matrimoni de Jaume Alzamora i Artigues i Aina Llull i Planisi, a Sant Llorenç.

10.- Defunció d'Antònia Ballester i Riera, a Sant Llorenç, viuda, de 82 anys.

13.- Mor Isabel Barceló i Galmés, a Son Carrió, viuda, de 80 anys.

15.- El Dia del Ram va ploure quasi tot el dia.

Defunció d'Antònia Riera i Llinàs, a Sant Llorenç, viuda, de 77 anys.

21.- Mor Guillem Riera i Ballester, als 79 anys, casat.

23.- Comença al Bar V.B. un campionat de truc, amb molts de participants.

28.- Mor Aina Planisi i Riera, a Sant Llorenç, casada, als 55 anys.

Maria Galmés i P. J. Llull

Bolletí-revista del Card, Centre Cultural de Sant Llorenç des Cardassar.

Adreça: Carrer de Sant Llorenç, 36.

Maig de 1984. Número 93.

Dipòsit legal: 765-1973

Edita: Centre Cultural Card.

Imprimeix: Apóstol y Civilizador (Petra)

Director: Bartomeu Domenge i Amer.

Cap de Redacció: Josep Cortès i Servera.

Consell de Redacció: Felip Forteza

Guillem Pont

Guillem Quina

Guillem Soler

Miquel Sureda

COL.LABOREN

Josep Cortès	Personatges	Portada
	Taula rodona	4
	Espipellades	11
A.P.A.		3
Pere J. Llull	Batec	10
Maria Galmés	Batec	10
	Si lleu	18
	Comptabilitat	
Ramon Rosselló	Història	13
B. Matamalas	El còmic	14
Biel Florit	Contarella pagesa	16
Guillem Pont	A Sa Blanquera	20
Bel Nicolau	Distribució	
Andreu Amer	Tresoreria	
Felip Forteza	Secretaria	

NOTA

Els articles apareguts en aquesta revista expressen únicament l'opinió dels seus propis autors.

VIDEO TOT

FOTOS CARNET

Santa Maria de Bellver, 4
SANT LLORENÇ

Segons m'han assegurat per quatre fonts diferents -que amb aquestes coses un homo ha de posar es peus plans-, p'es poble corr es rumor de que es president Cañellas, un dia que va venir per la vila a omplir sa panxa de pa i vi, havia promès an en Falera que el nomenaria Director General de Turisme.

Cas de que es sorprenent rumor fos ver se m'ocorren dues explicacions:
- O bé ets hotelers de Cala Millor presionen fort dins es govern de sa Comunitat Autònoma,
- o bé Alianza Popular no té ningú més adequat per ocupar es càrrec.

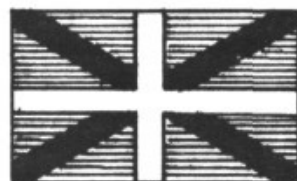
I com a conseqüència de s'anterior nomenament -continua és rumor-, en Falera abandonaria sa permanent per cedir es lloc an en Mauri, que, en es mateix temps, es veuria convertit en so portaveu d'AP dins s'Ajuntament.

No se descarta sa possibilitat de que, si es batle vol seguir comptant amb sos vots d'Alianza Popular, l'obliguin a instal·lar una Ikurriña dins es saló d'actes de la Sala.

En sessió extraordinària celebrada s'altre dia, ets accionistes de sa Revista acordàrem sembrar de farratge sa placeta de s'Ajuntament i sol·licitar de sa Conselleria d'Agricultura sa corresponent subvenció a fons perdut.

Així, com que lo més segur és que mos la concedissin, a més de fer un negoci rodó, subministrariem aliment an es bestiar llorencí.

A mitjan mes de maig i per acabar de donar es punt eclesiàstic que li mancava, es fuster oficial de la vila i cort va instal·lar una trona dins es saló d'actes de s'Ajuntament.

Contràriament a lo que era de suposar no estava destinada an es corresponsal de premsa local, sinó a s'Il·lustríssim Batle President de sa Corporació.

Sa comissió pertinent està estudiant sa possibilitat de que, en haver acabat es plens i per evitar probables suspicàcies, s'oferesqui s'oportunitat de combregar a tots ets assistents.

Amb rodes de molí, naturalment.

11:2 = 5'5

Ès de domini públic que n'Antoni Cuc va presentar sa dimissió de tots es seus càrrecs municipals, exceptuant es de regidor ras, i no els hi acceptaren.

5+1=6

Se veu que encara s'estimen més tenir-lo aprop, maldament sempre remugui, que no militant clarament a s'oposició. I és que sa meitat més un encara són sis.

Es qui diu que avui en dia tot puja és senyal que no va an es plens.

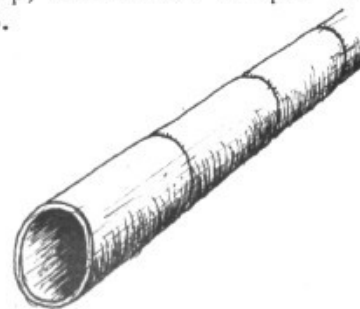
En Sion Mascaró, per exemple, fa dos dies que assegurava que sa tuberia de sa depuradora no se podia fer de cap manera per manco de 40 milions, i en es darrer ple l'hi adjudicaren per 34 i mig.

Ès segur que deu haver volgut estalviar uns dobbers an es poble ¿no és ver? Sempre n'hi haurà de bons al.lots!

Ses bases de ses oposicions a municipals diven que ets aspirants han de ser majors de 18 anys i menors de 35, que han de tenir es carnet de conduir de classe B i que han de fer 8 pams grossos d'alçada; que han d'estar sans i sebre botar parets d'un metro i torrents de dos, falaguers de cames i braços -els faran enfilar per una corda- i llars d'enténiment. Tendran mèrits especials si, a més, tenen es carnet de classe C, són socorristes i karatekas o judokas.

Lo que no especifiquen és si han d'anar forts i si han de sebre tocar es fobiol. Lo demás ho han de sebre fer tot!

BANC ESPANYOL DE CRÈDIT

BANESTO

La major empresa bancària d'Espanya
al seu servei.

CA'S SERVERÍ

Cardassar, 25 * SANT LLORENÇ

ASSEGURANCES

Cardassar, 17

ESPORTS

SOLER - PONT

C. Nou, 35 ☎ 56 93 10 Sant Llorenç

JOIERIA FEMENIAS

LLISTES DE NOCES
OBJECTES DE REGAL

Carrer del Rector Pasqual, 8 * T. 569072

ELECTRICITAT DE L'AUTOMÒBIL
Telèfon 569067 * SANT LLORENÇ

VIDRES I MIRALLS

CRISTALLERIA Sant Llorenç

Carrer Major, 71
Telèfon 56 92 11

- * MATERIAL FOTOGRÀFIC
- * ARTICLES DE LABORATORI

S'ESTUDI

General Mola, 11-E
(Baix de's Cos)
Tel. 55 40 78 MANACOR

LES BALEARS I LES CANÀRIES A L'EDAT MITJANA (I)

Una de les coses que pot causar certa extranyesa a les persones poc familiaritzades amb el tema històric és el fet que durant l'edat mitjana sortissen de Mallorca diverses expedicions per a la conquesta de les Canàries.

Efectivament, durant el segle XIV i següents hi hagué algunes empreses d'aquest tipus, per iniciativa "catalana" i "mallorquina", de manera que a hores d'ara ja hi ha publicats diversos treballs monogràfics referents a aquest tema. Precisament em va cridar l'atenció que en una recent Història de les Canàries no s'anomenàs per a res, ni la més petita referència, a aquelles expedicions, fet que motivà la publicació d'un fulletó meu, l'any 1981, titulat "Relacions entre Mallorca i Canàries a l'edat mitjana". L'any següent sortia a llum un altre fulletó editat per la Generalitat de Catalunya, "Canarias y Cataluña", que era la conferència pronunciada a Las Palmas dia 22 de març, pel senyor Miquel Coll i Alentorn. Mesos després (12 gener 1983) sortia una "carta al director" damunt el diari "Avui", signada per J.F.Q. on aquest autor tirava en cara del senyor Coll la seva ignorància, manipulació i altres adjectius, perquè havia exposat els fets històrics d'una manera tendenciosa, ja que no diu que en aquestes expedicions fetes per iniciativa de la Corona d'Aragó, allò que realment feien els expedicionaris era la captura dels natis i vendre'ls ací com esclaus.

Poc després, també el 1982, damunt la revista "En la España Medieval", sortia a llum un breu article de Antonio Rumeu de Armas titulat "La expedición mallorquina de 1366 a las islas Canarias". Aquest autor sembla que també passa per alt el fet dels esclaus canaris.

Ambdues coses em motiven que ara jo torni a intervenir publicant un resum dels documents trobats darrerament, on podrem veure que, precisament, tots fan referència a esclaus canaris. Que en prengui nota tot hom que n'hagi de prendre.

Dia 10 de febrer de 1352, el rei Pere escrivia al governador de Mallorca referent a la súplica presentada per Joan Doria i Jaume Segarra, ciutadans de l'illa, demanant que per al viatge que proposen de fer a l'illa de Canària, els sia donat el preu que costaren 12 persones preses a Canària. El

Rei mana al governador que s'informi d'aquest fet, i si troba o resulta que els canaris foren trets amb frau o indegudament, sien entregats als suplicants a un preu raonable. (ACA reg. 1416 f. 155)

El mes d'octubre de 1500, el rei Ferran escrivia als lloctinents generals de tots els Regnes dient que Bartomeu Hernando de l'illa de la Gomera ha exposat que en aquests Regnes hi ha captivats "*muchos parientes suyos e otros de la dicha ysla de la Gomera*" i això contra tota justícia puix són francs, i vol que sien posats en llibertat. (ARM LR 81 f. 176). Dos anys després, 5 de setembre de 1502, el rei Pere havia d'insistir sobre el fet de la tenència d'esclaus canaris. Aquesta vegada la carta va adreçada a les autoritats mallorquines, i el document posa la relació de senyors, la majoria ciutadans, que posseïen esclaus canaris, de la gomera. Com que crec que és important, he volgut publicar la relació. Diu així:

"Mossèn Johan de Campfullós té en Domingo

Mossèn Pere Anglada té en Diego

Mossèn Pere Forteza té en Diego

Mossèn Pere Johan Clapés té en Joanico

Mossèn Melchior Thomàs té en Miquell

Mossèn Pere Miró té en Pere

Mossèn Johan Liule té en Pere (1)

Mossèn Gaspar Exeló té en Joanico

Mossèn Francesc Ballester té en Diego.

Mossèn Thomàs Metge té na Ysabell

Mossèn Antoni Morro notari té na Catarina

Mossèn Francí Lampayes té na Ysabel e sa filla

Missèr Batista de Bonapart té na Magdalena

Mossèn Luís March té na Margarida

La vídua Berarda té en Diego, Francisca e Johana

Mossèn Pere Guitart té na Margalida

Mossèn Pere Valls té en Pere e na Beatriu

Mossèn Benet Gual té na Miqueleta

En (.) Oliva té en Pedro e en Joanico

Anthoni Mir notari té n'Alonso

Mossèn Bernadí Anglada té en Xanxo

Mossèn Mas té en Perico

Mossèn Quintana té una filla de na Maria

En Pere Martí té Anthoni

En Pere Ardinet té en Pedro".

(Continuarà)

EL TRIBUT

ATURAT AQUI
BERGANT!

JA HEM JUGAT
A BASTAMENT.

QUÈ VOLEU MEU?

LA TOPADA D'EN SALVADOR BRUI

Les abelles pareixien representar un perillongat ballet entre les flors blanques del codonyer i les fonollasses del torrent. El canyar, immòbil, estàtic, semblava preparat per fer-se un retrat. Dins el brancatge d'un ullastre molt atapeït, una mèrlera endolada protestava amb veu de tenora "riot-rioooot-riot-rioooot..." la presència, inoportuna potser, d'en Salvador Brui. Un romaguer reptava tossut entre les pedres seques de la marjada. I mira tu que li havia calat foc moltes vegades, al cony de romaguer!, però cà!, encara rebrostava amb més força. Als romaguers, si no els treus la rabassa no els mates; però, treu-li tu an aquest, a la rabassa, que la té al mateix cor de la marjada...! Un núvol amb cara de pocs amics s'inflava aviadet, cap a ponent, blau-negrós, escarpit, amenaçador. Mitjan abril i les carxofes de davant la caseta maduraven l'esplet. Ara que ja he regat les cols, tindrà dallons de ploure, va dir en veu alta, en Salvador, en breu soliloqui. Efectivament, al nas de geneta del pagès hi arribava, ara ja ben clar, nítid, el tuf de terra banyada que portava un ventarri tebi de ponent. El nigul creixia per moments. El sol s'engroguia ràpidament, empès per l'hora i pels primers parfalans de l'enmigulada.

En Salvador Brui, aleshores, era un jovençà de vint-i-dos anys, agradós, de cabell obscur i pentinat per enrere, cara armònicament ovalada, baixet d'estatura però sense desentonar de la resta. El rostre sempre tenyit d'una extranya pal·lidesa, sovint feia pensar a la gent que no tenia gaire salut. Equivocadament. Més sà que un gra d'all estava, ell. Era el seu natural. Treballava de conrador amb son pare i dos germans, un major que ell i l'altre més jove. Ja feia uns quants d'anys que festejava amb na Maria Lluïsa de Son Cal, una al·lotjona rossenca i ben presentada, en tot i pertot, d'una garridesa molt femenina, quasi massa a estones. Era una femella curra, però que, de tant nerviosa semblava anar amb electricitat, com si estàs a tothora a punt de xispa, d'enrampada, eh?, oh!, Ueeei!

Ells dos es duïen molt bé, que, a la fi, era del que es tractava.

Horabaixa sí, horabaixa no, en Salvador era l'encarregat de regar l'hortet del Serralt, a dos quilòmetres llargs de la vila. Ho feia per un gust i mai li ajudava ningú, en aquest quefer. Agafava la bicicleta i per avall s'ha dit, camí de Petra, com un llamp.

I, xerrant de llamps, aquell horabaixa s'embrutava. L'ennuvolada negra ja ho havia cobert a tot i amb molt rapidesa. Mancava una hora llarga per la posta del sol i gairebé ja feia fosca. Uns trons fondos i llunyans feren espessir les passes d'en Salvador, enmig dels terrossos, cap

al pou a recollir la corda i el poal. Tqalmón, avui sí que es banyaria sens remei, per tornar al poble!

Efectivament, les primeres gotes de pluja començaren a caure, grosses, aquí i allà. Dos puputs s'alçaren just davant dels seus peus i, voltant a premudes, se n'anaren a cercar cobri segur, presentint la tempesta.

El pou era sense coll. Amb el coll a nivell de terra, vull dir. Amb un trípode fet de tres branques llargues de pinotell, per penjar-hi la corriola. No era un pou de vena. Era d'aquells pous de filtració que s'abasteixen de la suor de la terra, fluixets de caudal, però caparruts, mantenidors segurs del nivell de l'aigua, tanta com n'hi treguis.

Quan arribà al pou feia la brusca ben espessa. La camia de llista d'en Salvador ja estava ben remulla. I les cols que abans havien begut per baix, ara també bevien per alt, mira.

Sia per precipitació, sia perquè es travà mb la corda, o que llenegà, o que posà un peu mal posat, ell no ho ha sabut mai, amb una cucavella de titerero, va caure dins el pou. L'esclat no fou molt gros doncs, del nivell de l'aigua a dalt, sols hi havia quatre o cinc brases. Al pou, cinc o sis pams d'aigua.

La travelada, l'esglai, la granotejada primera i, al trobar-se dret, els peus dins el llot del fons i l'aigua fins als pits, va ser tot ú. La gelor de l'aigua i un dolor intensíssim dins el braç dret varen ser les primeres sensacions d'en Salvador. I, ai, mumareta meva...!

L'aiguet s'espessia.

Mil pensaments a la vegada creuaren l'enteniment atordit d'en Salvador. Sí, havia de provar de sortir escalant per les pedres de les parets. No provà. Ai!, el braç dret es negava a obeir-li. Se'l palpà amb la mà esquerra allà on li feia tant de mal. Efectivament, va comprovar que el tenia romput, a dalt de tot, arran de la clavícula.

No, no podia comptar amb el braç dret. I amb un sol braç era impossible intentar trepar; i menys per aquelles parets plenes de verdet, llene-gadisses en grau extrem. Tampoc peu-aquí-peu-allà podia fer res; malgrat el pou fos rodó, un metre i mig de diàmetre impedièn qualsevol prova d'aquesta mena.

I passava el temps. I fred.

De sobte, o així li semblà a ell, es féu fosca negra. Sols el flash dels llampeigs deixava impresa qualche imatge a la seva retina. La "O" del coll, allà dalt, tan aprop i tan enfora. El trípode. La corriola que, nyic-nyec, s'engronçava, em-pesa pel vent. Les gotes de pluja, blanques, lluminoses, espesses, grosses. Se n'adonà també que, per les parets del pou, tot era un degotís. Clar.

CLAR!!! El nivell de l'aigua pujava! Molt poquet a poquet, però pujava... Ai, mumareta meva! Ai!

AJUDA!!! AJUDA!!! AJUDA...!!!

Cridà fort, de manera instintiva. Desesperada. Per, tot d'una, convèncer-se que, qui punyetes podia passejar-se pel Serralt an aquelles hores i amb la barrumbada que queia...

I fred. Un fred intens que gairebé li impediria pensar. I por. Tota la por del món. Molta por.

L'aigua pujava, poquet a poquet ja li arribava al coll. Desesperadament. La pluja no minvava, ans al contrari. Una gran, rabiosa impotència, acompanyada de tremolors per tot el cos, que sols els feia mitigar una mica cridant vànamment tot el fort que podia:

AJUDA!!! AJUDA!!! AJUDA...!!!

Plugué fort sis hores sobrades, aquella nit. Els pares i germans d'en Salvador se n'adonaren de matinada que no havia fet la nit a ca-seva. Era extrany. Ell no ho havia fet mai, això. En Xesc, el germà major, l'havia vist partir, l'hora-baixa passat, abans de ploure, amb la bicicleta, cap a l'hort del Serralt. Ves-te-n'hi de pressa, Francesc (son pare), que an aquest al.lot li deu haver passat qualche cosa. Au, ves, corr, no t'entretenguis.

Arrencà a córrer en Xesc, carretera de Petra per avall. Encara no havia trencat l'alba, però ja se sentien els galls més matiners, trencant el silenci. Trot de ca, trot de ca, en un no-res va ser al Serralt. Pantaixava. No podia tornar alè. Començava a clarejar. Lo primer que va registrar va ser la caseta. -"Salvador!" Salvador, on ets? Salvador!"-.

Res. Ni pruna. Ningú no contestava.

Ja s'havia fet de dia. Sortí de la caseta i tot d'una afinà la bicicleta, recolzada a la pica, vora el pou de l'hort. Putes! El pou! En dos bots fou al coll del pou i hi guaità. Ja ho crec que hi era, en Salvador, allà baix. Ulls molt badats. Esglaiats. Mirant exageradament per amunt, sols el nas fora de l'aigua. Una mà enganxada a una encletxa, entre dues pedres dels murs. De puntes sobre un caramull de pedres que havia trobat entre el llot del fons del pou i qualcuna arrabassada de la mateixa paret, i les havia ant.col.locant una damunt l'altra, a mesura que pujava el nivell de l'aigua.

Amb les mans més lleugeres que el pensament, en Xesc va fermar la corda a una de les barres del trípode i es va amollar, pou endins.

No parlava, en Salvador, les barres estretes, la cara verd-blava, quan en Xesc el fer-mà per baix de les aixelles. Tornà a pujar per la corda i, des de dalt, cercant forces d'on n'hi hagués, el va treure del pou.

Semblava mort. Però no, movia els ulls. Enca-

ra que semblàs que no tenia pols, movia els ulls molt oberts, a dreta i esquerra.

Quan se'l carregà damunt l'espalla, com un xot, denotà el poc pes del seu germà, xop i esmor-teït. S'havia amagrit ben aprop de deu quilos en una nit. Tot era pell i ossos.

Al punt es toparen amb un pagès, carro amb bandes, qua anava al conró a començar la feina i, corrents, el dugueren al poble, a ca'l metge.

Pel camí va ser quan en Xesc es va adonar que els cabells d'en Salvador havien tornat grisos, quasi blancs, sobretot pels costats, per les polseres.

Li enguixaren el bras. Va fer llit una mesada llarga. No va parlar ni poc ni gens fins quinze dies després del succeït.

Fa més de trenta anys d'això i, avui, quan en Salvador m'ho conta, encara la por li trasmuda la cara. Ho somnia sovint, i es desperta assegut al llit, banyat de suor.

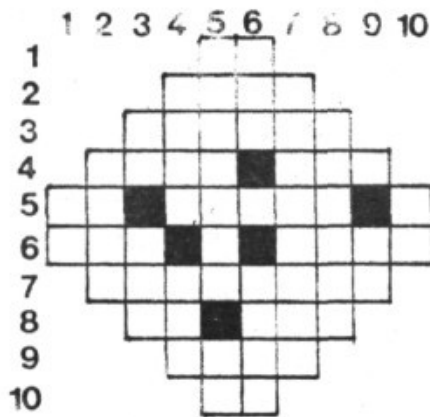
Tartamudeja des de llavors. En ploure fort o quan s'acosta l'abril, encara més.

Biel Florit Ferrer

<h2>CLÍNICA VETERINÀRIA</h2>	
<p>Hernán Cortés, 3 MANACOR T. 554265</p>	<p>Burgues, s.n. FELANITX T. 581579</p>

	<p>POLLASTRES ROSTITS</p>
<p>Sureda, 1 Telèfon 570624</p>	

MOTS CREUATS

HORITZONTALS. 1.-Nota musical. 2.-Mineral metal·lífer. 3.-Cabanya. 4.-Cadascuna de les parts que, ajuntades les unes amb les altres, formen un objecte. Només en tenen els animals de plome i els avions. 5.-Què no està malalt. Sentència antiga. Cinquanta. 6.-Aire que s'escapa dels pulmons en l'expiració. Una E solitària. Animal que sol fer por a ses dones. 7.-Aquí hi podriem posar el mot amassada. 8.-Símbol químic de l'argent. Arbre semblant a l'om, però en les fulles petites i les sàmares també patites. 9.-Instrument musical. 10.-És el femení de "En".

VERTICALS. 1.-Aquest pic és el femení de l'adjectiu possessiu "Son". 2.-Eina formada per una làmina de fusta o de ferro de forma comunament rectangular adaptada a un mànec més o menys llag segons l'ús a què es destina. (Està clar, no).

3.-Nom de lletra. un altre nom de lletra. 4.-És més sord que una ... Entre els turcs, el qui exerceix un comandament. 5.-En va, sense afecte, inútilment. Símbol químic. 6.-Onada. Simplement una vocal. Tros de pa xopat de brou o líquid. 7.-Transformació d'un mot o frase en un altre per la transposició de les seves lletres. 8.-Crec que si hi posavem "aliada" quedarien tots els quadrets plens. 9.-Dispensau, però aquí hi va una altre vocal. Adjectiu. 10.-Acabam així com hem començat les horitzontals.

SOPA DE LLETRES

B U S T A L N I Z R P T
G I N E B R O E R U O R
J I M A G A D S E S M A
U P N G R E R O L L A P
E E Q U T E L I T M L A
V S R R S N E O R A V T
E D I N X T S U E D A N
R T O S O N R R M U A I
T R A N C A P E D R E S
F T C S O R B I Z A S T

ENDEVINALLA

Sense voler, molts la diuen,
l'apren es qui no la sap,
la fan aquells qui es moren,
la canta cert animal.

Apa! a cercar deu noms de plantes medicinals.

PROBLEMA

Totes ses meves camies son blanques menys dues,
totes son blaves menys dues y totes son color de
rosa menys dues. Cuantes camies tenc de cada co
lor?

SOLUCIONS

PROBLEMA: tenc tres camies, una de cada color.

ENDEVINALLA: La lletra "A".

SOPA DE LLETRES

T R A N C A P E D R E S
R U
E D A
V A V S
E E
U N R E R O L L A P
J I M A
G I N E B R O E R U O R

MOTS CREUATS

D O
M E N A
C A B A N A
P E C A A L A
S A D A G I L
A L E E R A T A
A M A S S A D A
A G O M A
A R P A
N A

MARIA GALMÉS

ELECTRICA MASSANET
 INSTALACIONES ELECTRICAS
 ELECTRODOMESTICOS

VIDEO-CLUB

C/ Santa Maria de Bellver, 20 * SANT LLORENÇ DES CARDASSAR * T. 569080

WARNER HOME VIDEO

ELECTRICA **MASSANET** Y A TRAVES DE SU VIDEO-CLUB, ACABA DE FIRMAR CONTRATO CON LA PRODUCTORA MULTINACIONAL **WARNER**, PONIENDO A DISPOSICION DE TODOS UDS. LOS SIGUIENTES TITULOS DE ESTA PRIMERA LISTA DE LANZAMIENTO:

ROCKY	EL ALAMO
LA ESPIA QUE ME AMO	BULLIT
LA MUJER DEL TNTE. FRANCES	EN EL CALOR DE LA NOCHE
BLADE RUNNER	LA ESCOPETA NACIONAL
ATMOSFERA CERO	LOS CAZADORES
HARRY EL FUERTE	ROCKY II
TOM HORN	RUTA SUICIDA
EL CRIMEN DE CUENCA	SUPERMAN, EL FILM
BEARN, O LA SALA DE LAS MUÑ.	SOLO PARA SUS OJOS

ENHORABUENA A NUESTROS SOCIOS Y SIMPATIZANTES

SOLICITE NUESTRO VIDEOCATALOGO

**TENEMOS
BUENA IMAGEN**

A SA BLANQUERA

La pols rogenca del camp de Sa Blanquera era testimoni de suors, corregudes, afanys, comentaris, joia, crits... i també d'alguna "treta de genit". Eren, són, els lògics condiments de la lluita que setmana rera setmana es desenvolupava per tal de sumar punts i enfilar-se a l'escala de la classificació d'aquest joc d'equip que és el futbol.

L'any 52 -o el 53?-, és igual, els llorençins vivien majoritàriament del camp -Cala Millor era encara verge- i entre el dinar i l'arreglar els animals hi havia un temps ben escaient per animar el "Cardassar" en la seva lluita per agradar i guanyar.

Era Sant Llorenç, ahir; potser en aquest aspecte lúdic molt semblant al d'avui.

És un record i alhora el testimoniatge de consideració envers el Cardassar i la seva lluita d'ahir i també d'avui, potser amb altres fesomies, però amb el mateix esperit.

A la fotografia:

Antoni Salas (Parrino), Miquel Vaquer (Falera), Andreu Sansó (Las), Tomeu Pont (Carbó), Pere Servera (Figó) -que era el President-, Jordi Riera (Torrenova), Llorenç Servera (Metxo), Pere Gelabert (Mogoi).

Un tal "Bueta", de Son Servera, Joan Llinàs (Llinàs), Joan Fornés (Fornés), Joan Galmés (Pobil) i Antoni Salas (Bulla).

Guillem Pont